

Principi d' any

Si com l' any qu' hem aca
me resulta l' any present,
podré dí, y diré vritat,
que serà de moviment.

De dijous á dijous

Las institucions democráticas, son las qu' arri-
van mes fons, al cor dels pobles.

Per aixó; per que no tant sols demócrata,
fins comunista, fou en son origen lo Cristianisme, 'l
trobém tant y tant arrelat dins 'ls nostres cors; que
tothom glorifica aquesta diada de Nadal, que suara
acaba de transcórrer.

No volém pas dir res de las corrents d' incredulitat
envers 'ls misteris de la fé, que ni han dins las en-
tranyas de la gent dels nostres temps.

Quan venen Pasquas, tot lo mon prova d' ale-
grarse.

Son festas verament populars, de naixement tant
igualatari., que las prenen per bonas 'l pobre y 'l
rich igualment.

**

No 'n podrián ser mancats de «pesquis»; la de-
vián saber molt llarga 'ls pares de l' iglesia, al fun-
dar una festa aytal; ahont se troban barrejats lo diví
ab l' humá,.. y encara dominant 'l darrer en primer
terme.

Aixís s' arrelan institucions.

Aprofitant 'ls instints populars; donant gust á las
massas.

Aquesta lley de festas, van directament encarrila-
ladas á satisfer 'ls desitjos mundans, de bon grat
acceptats per tothom, qualsevolga que sían sos dalès
y vagin pero 'ahont vagin las aspiracions de cad'
asqu.

La recepta d' un bon dinar; lo gall rostit al forn,
turróns y neulas aquí,.. 'ls castellans lo «besugo» y
la «torta de almendras»... tot es hú; cada terra fa sa
guerra.

La qüestió de la «fartanera» que sempre ha tin-
gut, té y tindrà, la major nombra de partidaris.

Aixó s' encaixa á tots 'ls reyalmes; l' hi convé á
tothom.

**

Després com per Nadal cad' ovella á son corral,
la reunió de familias apropiada á la diada, consue-
tut no sols agradosa, fins anyorada que fa estimar la
festa ab gran dalit.

Lo jayo, que 'n veu la taula plena, ab tota sa
nissaga bo y arrengrada, lo menut de la casa, que
vol sempre 'l tall mes gros; allo de: no 'n menjis
mes, que t farà mal... las pansas y pinyons, els «es-
caldums»... ¡quin alegrí pe 'ls vellets!

Assentats á la llar flamejanta, son «monarcas»
de la casa payral.

«Bo y fent «cagá 'l tió» ¡com xiscla la quitxalla!

Malgrat lo perdrers las costums vellas, que no
corren 'ls temps en va, las festas de la familia cata-
lana, son agradosas y guardan lo flayre bosquetá
que las va engendrar, y si per ciutat van desfumant-
se com recort llunyá; 'ls pagesos de montanyas y
valls, en son encara destres mantenedors.

N' es lo foch sagrat de la patria, que may s' apa-
ga, mes be que 'l religiós.

**

La cuixa es per l' aprenent «diu 'l ditxo casolá.
Y que 's cumplia exactament, quan no tenia la
carea «cosmopolita» qu' avuy en día porta, res tant
cert.

Encare 'ns recorda.

Quan 'ls «gremis» mantenían tota la forsa de las
tradicions patriarcals, allavors que no 's podia un
hom dir mestre de qualsevolga ofici, ni sols exer-
cil, sens habern passat 'ls quatr' anys d' aprenen-
tatje y altres quatre de fadri, ja 's sabia: l' aprenent
guardava com una reliquia l' os de la cuixa del gall
de Nadal que li tocava per consuetut y quant
'n tenia quatre de recullidas, las presentava á
son amo qu' «incontinenti» l' anomenava fadri en
son art.

D' aixó 'n ve 'l ditxo.

**

Analitsant las ceremonias que fa l' iglesia per
aquesta diada, no 's pot ignorar lo carácter popular
qu' en son fonament tingué 'l Cristianisme, per tant
com avuy en día l' hagin «teocratisat»

Las cansons «pastorils» que llensavan enlayre las
orgas parroquials, fins fa poch anys 'ls confits y
llaminaduras que gitava la boca del moro, la Caras-
sa penjant de la mirada del rey dels instruments
musicals.., la misa del gall, cantada á las dotze de la
nit ó be de matinada, son esbarjos ben populars,
quina gran part la feya 'l poble.

Ara no s' usan, perque 'l clergue apartat del bon
camí, 'n fuig del poble; l' espanta.

Quant per sas doctrinas y per sos fonaments, de
esser llás de germanor qu' apaibagués la set de jus-
ticia y d' igualtat qu' els pobles pateixen, s' acon-
tenta ab ser un trist mercader al mes dihent... que
ven missas, oracions, indulgencias; talornias que no
donan pa á qui pateix fam.

¡Ditxós 'l día qu' els capellans fent un ofici, tin-
guessen seny!

**

Aquí, la missa del gall es perduda.

Per coneixerla s' ha d' anar al Rosselló, qu' en-
cara 's canta.

Dona goig la nit de Nadal á Perpinyá ó l' Arés
que l' hi hem passada.

A mitja nit, tothom 's llensa al carrer.

La gentada es ferma; la tavola may para... ¡riurer
y bojejar!

Lo galaneix de xicots y mossas casadoras s' espe-
ra per aquesta vetllada.

Entre-mitx de la plegaria dels creyents, no hi
mancan estretas abressadas.

De las resultas no hi manca pas qui n' ha de
frequentar 'l darrer sacrament.

Mentrestant l' iglesia, obertas las portas de bat á
lat, etgega devassalls y d' harmoniosos cants que
l' s chors cantan dins.

Es festa de joya; es festa popular, 'l poble es qui
la fa.

Y no ca 'l duptarn'; lo creyent s' aferma ab ovi-
rar com s' agermanan lo poble y l' iglesia.

Lo duptós, s' hi deixa caurer.

¡L' incredul, s' hi compta... y fins ho admira!

Vetaqui com no poguent anar al cap, ¡van à la què!

¡Insensats!

Ja som al cap d' avall.

Aquesta crònica, es la darrerera de l' any.

¡Sembla mentida. un any més!

¡Y eom passen!

Vull als llegidors de LA TOMASA que 'l terminin ab totas las felicitats y que per molts mes jo 'ls puga engraciar la bona atenció, enviantlos d' aqui están, per no amohinar carters, la tarjeta que diu:

Els desitja bon fi y mellors comensaments d' any:

CALIXTE PÍ Y XARAU.

¡Com els caballers!

A mon simpàtic amich Joan Montsalvatje

—¡Ets un neula!

—¿Qué dius?

—Dich qu' ets un neula.

—Si no *enretiras* prompte eixa paraula dels cinch *dàtils* que tinch à la mà dreta te 'n marco quatre y mitj à la *fatxada*.

¡El que falta al respecte als homes dignes sol trovar un valent que 'ls peus li paral!

—Y aquest valent., ¿ets tú?

—Si convenia...

—No 'm fassis riure, *Grill*, que caich en basea.

—Lo que 't dich, tant si caus com si t' aixecas, es que ja n' estich tip de tas bromadas, y tinch la mosca al nás. y si ara 'm pica t' envío á sopà ab Deu d' una *castanya*.

—¡Viatje deliciós, fet en primera

—*Cigala*, aquí no 's tracta de viatjes; ó be 'm *fregas* l' honor qu' ara m' embrutas ó be ab la teva sanch jo trech la taca. Vejam qué pensas fer.

—¡Jo? home... riure.

—Donchs, té.—Y 's va sentí una bofetada que volant per l' espay com papallona, va caure en los bigotis de 'n *Cigala*, sent causa tot aixó d' un desafió en lo camp del honor, á la montanya.

—Ascolta, *Grill*: ja que com dos personas som al camp del honor... ó al Camp del Arpa, no fém més el mussol y aném per feyna qu' axí ho fan els subjectes de criansa.

—Potser no n' hi há per tant.

—Y vens á dirrho

quan tinch el nás inflat per 'quella gala? La *bufa* que 'm vas dar no puch pahirla, ¡me la vas *adinyar* de bona marca! Aixó no ho fá cap home que s' estimi, aixó no ho fá un amich.

—Home, *Cigala*...

—¡La injuria que 'm vas fer sols la *mastegan* aquells qu' en lloch de sanch tenen horxata!

—Y 't pensas qu' ho vaig fer porque jo t' tingui per *nyébit* incapás de cap hassanya?

¡Si 't tinch per un valent capás de romprer la *crisma* al Pare Sant si no s' aparta!

—Axó ja es diferent.

—Y donchs ¿què 't creyas?

—L' assumpto está mi lor del que 'm pensava. Si fentho com ho fán els homes dignes confessas que la *morma* es mal donada, no tinch inconvenient en regoneixer qu' ets tot un caballer de circumstancias.

—¡No ho haig de confessar!

—Donchs si ho confessas deixemho correr tot y una encaixada.

—Y celebrant 'l *fet* com las personas aném á ca 'l *Pelat*, que té un granatxa y un rom y un anissat y unas rosquillas que donan l' ópi als sants y hasta á las santas. ¿Aceptas?

—Sí, accepto.

—¡Aixó son homes! Qui dígui lo contrari es un sabata.

BALDOMERO BONET

Manías de vella

Avuy sense més ni més ha vingut la teva mara á parlarme ab mala cara com si un milió li debes. Ab accent tosc y brutal m' ha embestit sens cap reparo armant ab lo seu descaro un bullit fenomenal. S' ha ajuntat un mont de gent al devant de casa meva; de la mala llengua seva tot bitxo n' ha hagut esment. Com si jo un brétol sigués furiosament m' ha insultat, m' ha dit trapella, malvat, y fins llenya m' ha promés. A pesar de tindre jo un carácter molt violent li he respost senzillament ab gran consideració. Recordant lo nostre amor y lo teu sincer afecte li he guardat un cert respecte encar que ab bastant dolor. Li he contat ab senzillesa las mevas aspiracions; de las nostras relacions li he parlat també ab franquesa. He suferit mil amarguras porque m' arribés á entendre y pogués ferli compendre que mas intencions son puras. No ha volgut entendre rés: de mos consells no ha fet cas, y m' ha dit qu' era capás d' ensarronarte y molt mes. Felisment, al cap d' una hora ha marxat del meu devant pero aixó sí, murmurant ab veu amenassadora; Que no m' ha de perdoná y 'm darà constant neguit fins que sábiga ben clá lo que 't vaig fer ahir nit quan ella 's va endormiscá

EMILI REIMBAU PLANAS.

El gordo

Aquí esperavam la *grossa*
pero á la vila del Os,
difu qu' esperavan lo grós.

Patinant

—M' agradan los serafins
quan los veig calsant patins.
—Donchs, á mi, Sr. Cuyás,
no 'm pot agradá 'l seu nas.

Y.

De balcó á balcó

(Conclusió)

—Senyora Tecla, ¿que no sent quina olor d' agafat?

—Si, ara se 'n ha anat corrents la senyora Menciona cap á la cuyna...

—¡Ah! jo 'm pensava que era á casa de vosté, y he pensat: déixamela avisar.

—Tantas gracias.

—Si hagués sapigut que era cosa d' ella, no m' hauria bellugat; porque no hi vull tractes. Ara afiguris vosté que l' altre día era dissapte, y era festa, y ella pensantse que l' endemá me tocava á mi la llantia, me ve tota certa y mal mandada, ab uns grans escrafallis, dihent que si aixó, que si alló, tota enverinada! Vegi á mi que se m' endona, al contrari, y després, que li tocava á n' ella; y de mi, gracias á Deu, ningú n' ha tingut may res que dir. Vegi ¡l' escala fosca! ¡Ay, senyor, qu' estèm ben posats! Per aixó desde aquell día ¿si? no tingas por que jo li torni á badar boca: no m' agrada semblant gent. ¿No vaig fer be?

—Si, son cosas...

(Surt la senyora Menciona.)

—Filla, tot cremat. Havía fet un platillo ab escalunyas que á n' ell li agrada molt, y pensava ho deixarás que 's vagi bebent lo such y hi anirás afegint aygua: m' he distret una mica parlant ab vosté y rés, en un credo... tot cremat que no 's pot aprofitar. Ho donaré á un pobre.

—¡Ay! ara m' hi fá pensar, que tinch de posar sigrons en remull y no se 'm fés tart: déixim anar á dintre.

—Vagi, vagi.

—Senyora Menciona, ¿què n' es de feynera la senyora Tecla!

—Sí que n' es, senyoreta Ignasieta. Bona dona, sinò que sempre está averiguant lo que fan l' un y l' altre.

—Aixó sí qu' es mal fet. No hi ha res que 'm fassi més fástich.

—Y lo qu' es ella, bona dona será; pero més valdría que 'n contes d' estarse tafanejant al balcó, se rentés una mica.

—No me 'n parli, que ara mateix me li estava mirant los baixos del vestit que...

—¡Uf! fan por de veure.

—Jo m' en dava vergonya per ella.

—Y si veyá com te la cuyna... ¡Quin podrímaner!

—Y te una llengua que ¡ja ja!

—¿També?

—Ella sembla que vingui del hort; pero es una matalas-callando.

—Si, de vegadas las que semblan aixís...

—Si vosté sentía la criada que tinch ara; que ella la va tenir un quant temps... se 'n faría creus, de vosté també.

—¡De mí!

—També, també,

—No sé; pero cap criada pot dir res de mi.

—Es aquella minyona bornia... es molt neta y sobretot molt callada: per aixó m' agrada: ella es la que m' ho ha contat. Per supuesto, embusterías.

—Ja me 'n faig cárrech,

(Torna á sortir la senyora Manela.)

—La senyora Manela ja 'n sab alguna cosa.

—¿De que?

—Deyam que la senyora Tecla sembla que no hi toqui y te una llengueta...

—¡Oy! la haguessin sentida ara mateix. A mí 'm fá fástich per aixó y porque es tant bruta.

—No me 'n parli.

—Y deixada...

—Y tafanera.

—Y que més valdría que callés.

—Y que á tothom ha de menester.

—Y de tothom murmura.

—¿Què hi farèm? Estiguin bonas.

—Jo també 'm fico á dins. Pássinho bé.

—Estigan bonetas.

(Surt la senyora Tecla.)

—¿Ja son fora tótas? ¡Quínas murmuradoras! Que s' arreglin ellas ab ellas: lo cert es que ab mí no s' hi fican.

R. R.

Any nou vida vella

Quan cau ab forta pesada
lo martell ab tot son pés
dant l' última batallada,
y retruny ab veu pausada
sempre dích: ¡tinch un any més!

Voldria fer vida nova,
pro repasso 'l meus afanys,
y no puch fer may la prova
perque 'l meu pecuni 's trova
lo mateix que 'ls demés anys.

Els treballs més escasejan;
t' escatiman 'l jornal,
los queviures s' encarejan,
y las huelgas menudejan
¡Tots 'ls anys lo mateix mall!

Aixís van acumulantse
van fent pila, fan castells.
'ls cabells emblanquantse,
y 'ls días aixís passantse
contant 'ls anys á rastrells.

Cada cop á fi d' anyada
me trovo un nou desengany:
vull fer vida cambiada,
altre cop y altra vegada
no més ne conto un altre any.

Y al fondres l' última estrella
caure 'l martell ab son pés.
renúncio á la vida bella,
conto de nou uu any més,
y al any nou faig vida vella.

RAMONET DEL CAEÉ

¡Un viatge á la Lluna!

Poema humorístich en diferents CANTS (Anirà un CANT cada setmana)

(Invocació)

Inspiració donaume, ¡oh musas catalanas,
vosaltres que, mandrosas, dormiu en lo «Parnás»
prestaume, falagueras, imatjes ben galanas,
vosaltres que, mitx nñas, com feyan las romanas,
feu gala de las «formas» sens res que os fassi embrás!

Donaume «estre» poétich, accent vibrant y noble
que causi al mon efecte sublim, piramidal;
que jo de dés la «Lluna» fascini á tot un poble
no 'm deu pás la guitarra que entoni antiga «còbla»;
donaume una arpa digna de un «trovador» com cal.

¡Vaig á buscar la glória! La lluna ab raigs de plata
m' ofereix un «Poema» llegiulo, si voléu;
jo escampo tots mos versos per eixa terra ingrata,
com bella «Primavera» que quan la flor esclata
escampa flayre dolsa, perfúm per tot arréu.

¡Jo canto quan l' aubada senyala ab llúm de glória
lo dia que 's desperta! ¡Jo canto fins dormint!
Somfo al gran «Homero» la «Iliada» sa historia:
recordo al fresch «Virgili» del «Dante» faig memoria,
y aixís ab ells pensantne, «quintillas» vaig surjint.

Per valtres las «surjeixo» lectors, que LA TOMASA
llegiu cada setmana, ab dolsa pau al cor.
Si del tot no os agradan, no vull que toquéu l' asa.
Jo haig de guanyar per forsa; los consonants fán basa;
son trunfo las «quintillas»; ¿qui 'l té 'l trunfo? L' autor.

Dormiu vosaltres, «musas» ditxosas y rialleras,
en brassos de «Calipso» ó un altre per l' istil:
feu festas á «Terpsicore» cantantli «peteneras»;
deixéu que jo 'm remonti cantant de mil maneras
las gestas de la «Lluna» buscant recursos mil

¡Dormiu! Dormiu tranquilas damunt coxins de rosas,
inspirant als poetas que tenen ulls de poll;
dormiu, somiant truytas y rábes y altres cosas,
y conserveuse sempre jovials y tant festosas
com jo quan la padrina 'm duya á brás ó al coll

¡Dormiu, dormiu, barjaulas, que á falta de poesia
tan sols sabéu donarnos lo desengany més crú!
Si aquí al «Parnás» m' enfilo, per broma, sols un día,
sobre «motius» ben «vostres» faré una «sinfonia»
que ab clau de «fá» n' expressi: «No es or tot lo que llú.»

Y ara... ¡cap á la «Lluna!» Y aixís cada setmana,
si aquet «Viatje» agrada y á tots deixo contents.
y 'm regaléu, (que ho dupto), una «Unsa» mejicana,
jo os «cantaré» d' eix «Astre» ab parla catalana
com té lo nás, los llávis, la boca y fins las dents.

Jo os cantaré sas criptas, sos rius de plata hermosos.
Sos boscos frondosíssims, sos prats primaverals.
Jo os cantaré sas «grutas», sos jardins assombrosos;
y ab versos ágres, místichs, y á voltas cadenciosos,
coneixeréu la «Lluna» per poch, per molts poch rals.

Jo os diré 'ls «labyrinthos» que cercan las llacunas
ahont donan las granotas totas las nits «concert»;
jo os mostraré sos arbres farsits los uns de prunas
y 'ls altres de cireras, y aucells picant engrunas
que 'ls tira alguna «raspa» de dés lo cel-obert.

Jo os faré quedá atónits ab la llúm argentina
que brilla dins son cerele ja fá una pilla d' anys;
jo os contaré rondallas del temps de «Proserpina»;
y ab parla més sabrosa que poma camosina
vos cantaré sas penas, sas glorias, sos afanys.

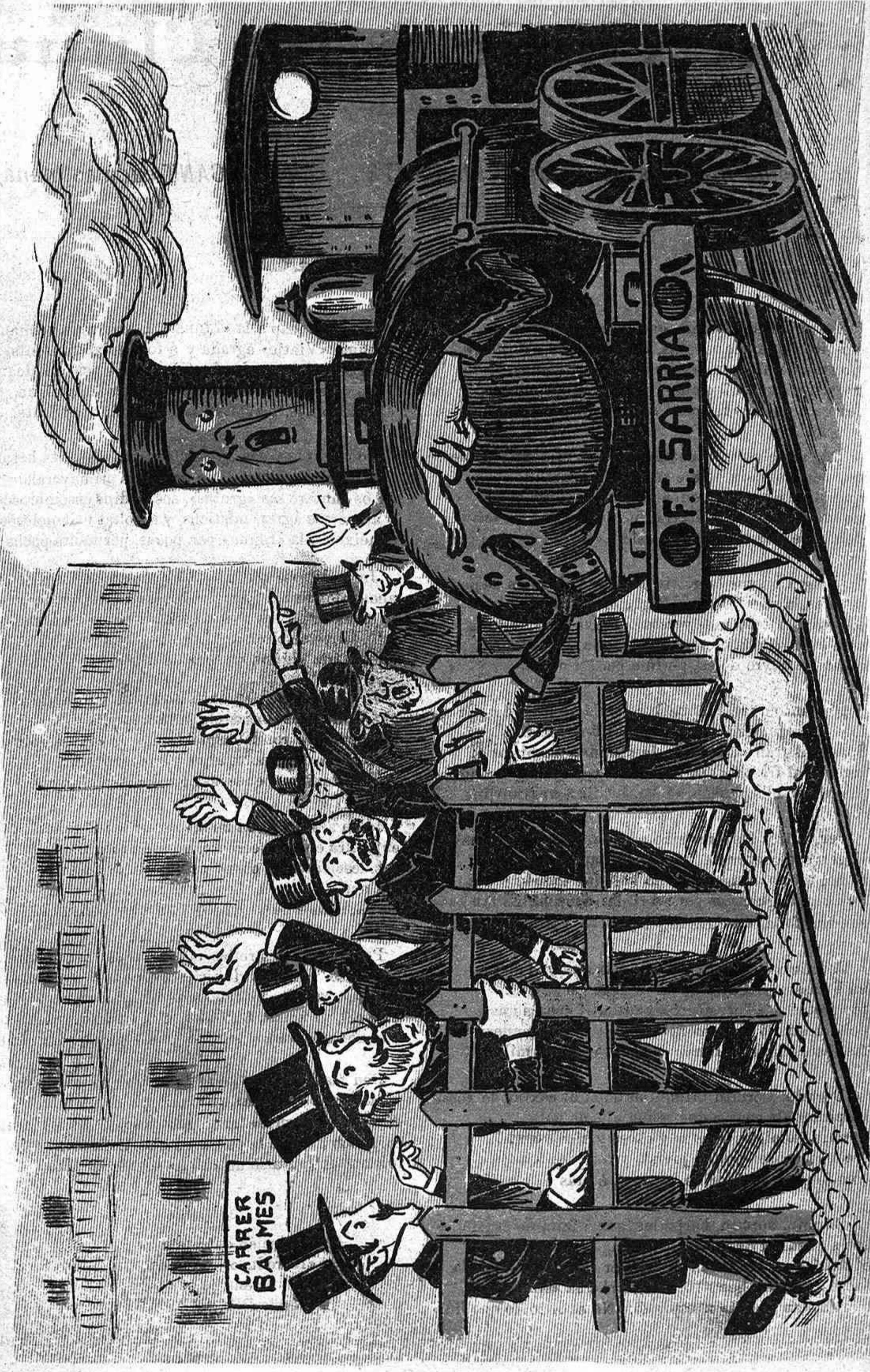
Jo en alas de lo «númen» qu' ardenta fantasía
enjendra en mon cerebre, no sé si equilibrat,
vos descriuré mil cosas qu' excitin la alegría,
y á truco de que m' ixca grandiosa la Poesía,
als sábis més llunátichs fá temps he consultat.

Per sobre las estrellas ma inspiració 's remonta:
traspasso 'ls límits rítmichs si aquets destorb me fán;
d' assumptos que m' acuden n' he ben perdut lo compte;
ni 'l cel, ni 'l mar, ni 'l foch, ni 'l llamp ni res m' atonta,
y quans més versos brollan molts més ne ván rajant.

Deu fassi may me deixi la inspiració traydora:
poeta sense «númen» es com flor sens perfúm.
Si á mí 'l «Parnás» 'm nega sa «vena» encisadora,
com foch surt de la pedra, faré sortí en mitx hora
brillant ab fantasía un «Mon» tot plé de llúm.

Saborejéu entretant
la «Introducció» que aquí os dono:
dijous vinent, jo os abono,
llejiréu lo PRIMER CANT.

MARCELINO SANTIGOSA

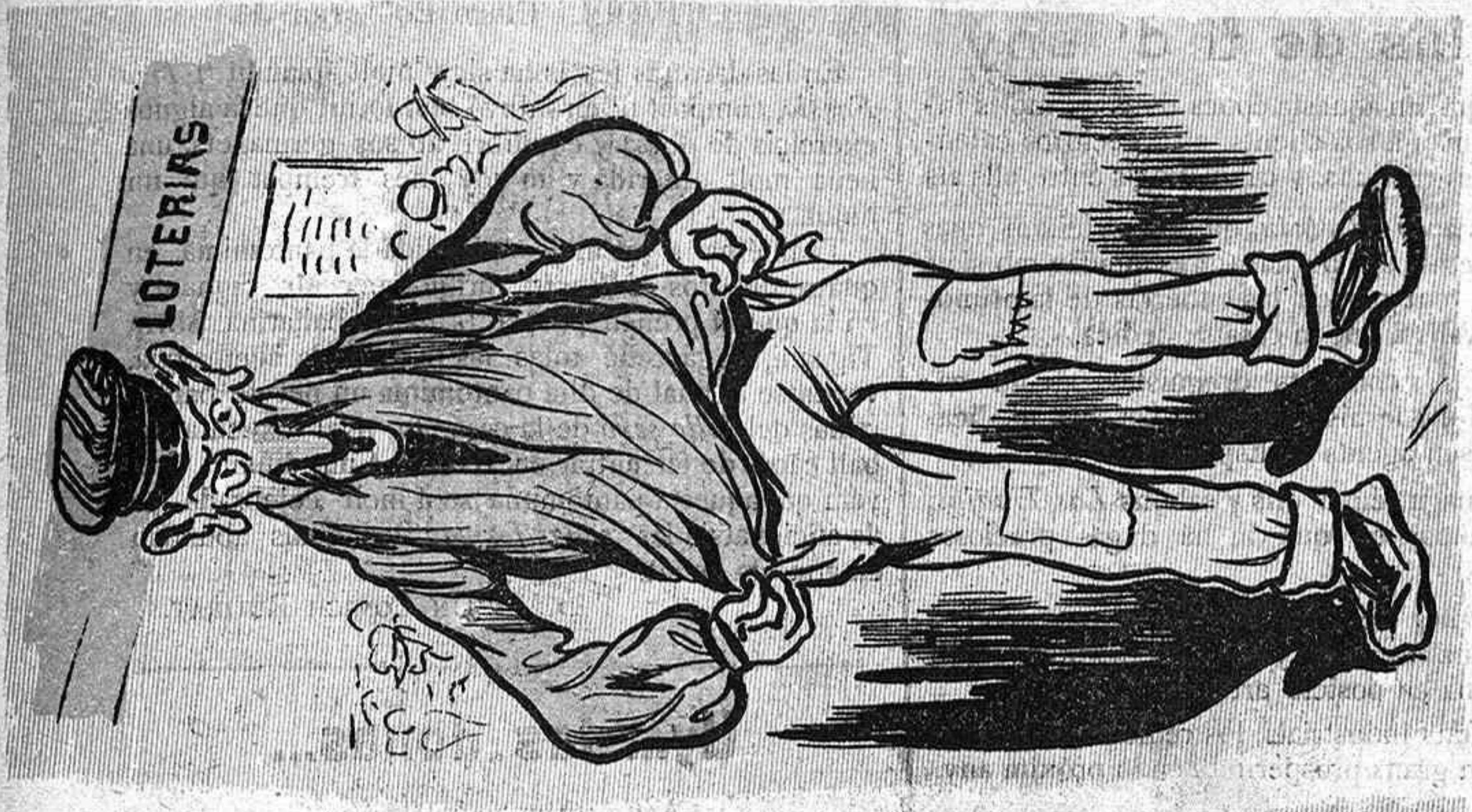

Els vehins no hi volen *valla*,
 el carril diu que li vol,
 y are veurém lo que hi diuften
 en Lluch y el Governador,

PALACIO EPISCOPAL

Implora del cel clemencia
 per lo malament que ho fa
 y de genolls á ca 'l bisbe
 el veuréu sempre resant.

Balans del any: gana, sustos,
 impostos, contribucions,
 una *rafada* á l'esquena
 y molt vent als butxacóns.

Obsequis de fi d' any

Ja es sabut que en aquesta época del any, molts industrials obsequian á sos clients ab preciosos calendaris y objectes artistichs, y cal distingir entre ells als

Fills de Gerardo Bertrán, que reparteixen unas utilíssimas carteras de butxaca presentadas ab sens igual propietat, fent gala en las cubertas de la primorositat dels trevalls á que la casa se dedica.

Uriach y C.^a, coneguts droguistas, ab un calendari de estil modernista que anuncia los medicaments de que son agents en Espanya.

L'acreditat magatzém d'olis y sabóns *Las Tinajas*, un elegant calendari en que hi há dugas preciosas nenas.

Aguas minerales de casa Freixa; altre calendari en que hi há una cascada, y per los degotalls s'hi observa una dona en posició artistica.

A dits esmentats industrials, los remerciém l'envio y los hi desitjém grans prosperitats en lo próxim any.

TEATROS

PRINCIPAL

Ab la aixerida comedia dels jermans Quintero, *El amor que pasa*, ha trobat lo Sr. Palencia la pedra filosofal ja que ha lograt ab ella que se reanimés lo teatro, habentli produhit en las passadas festas verdaders plens, que sens dupte haurán arreglat bastant las caixas de la comptaduria.

Ab dita comedia, la Direcció hi intercala algunas de las mes aplaudidas produccions de la companyia Tubau, com son *El difunto Toubinel* y *Carinos que matan*, que dit está que lo públich ha admirat ab moltíssim agrado.

Se está activant tot lo indispensable en trajos y decorat pera la obra de gran espectacle *La regencia*, original dels senyors Cavestany y Shaw, qual estreno s'anuncia pera dintre breus días.

Celebrarém que lo Sr. Palencia hi trobí la recompensa deguda.

NOVETATS

Espremuda la taronja ab lo such de *Las dos golfas*, per uns quants días s'han desestrenyinat tots los artefactes de *Los dos pilletes*, y desde dimars passat se vé explotant á diari, esperant lo fi de la temporada d'hivern.

Poca variació haurá donat la Empresa Estrada.

CATALUNYA (ELDORADO)

S'ha estrenat *La rufa*, obra de costums regionals descrita ab molta soltura per lo Sr. Alcalde, que denota ser un bon literat, pero demostrant un xich de inesperienza en lo teatro ja que está bastant desprovista de xistes, element indispensable en aquest género d'obras.

La música del mestre catalá, Sr. Oró, ab tot y demostrar sas condicions, creyém que podia haver fet més de lo que feu. Es llástima que lo Sr. Oró tothom sápigas sas qualitats, y ell tossut en sa modestia y en no volgueser exhibir ab la plenitud de sas facultats.

TIVOLI. - CIRCO EQÜESTRE

En las darreras festas ha sigut molt aplaudit 'l *Trio Fassio*, compost d' un minyó ben fornit que fá alguns exercicis de forsa y equilibri ab sos germanets, una nena molt aixerida y un noy mes trempat qu' un jinjol.

També ha sigut molt aplaudida la pantomima en quatre quadros *A Paris*, dirigida per Mr. Tignani y en la que hi prenen part la primera bailarina Mirra Tignani, y gayrebé totas las parts de la companyia, veyentse al final de dita pantomima un pet de pantorrillas del *bello sexo* de la casa, lo qual executa un ball capás de fer entrar en reacció á un difunt. Creyém qu' aquesta pantomima será molt celebrada pe 'ls aficionats á las *bonas formas*, los quals abundan en aquesta ciutat.

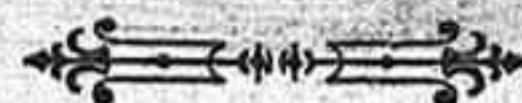
UN COMICH RETIRAT.

Uy... las donas...

Avuy estém en un temps
que ju s' es finit alló
del amor y la passió;
avuy es un munt de fems
(ab perdó sigui expressat)
el cor de totas las donas;
per virtuosas y molt bonas
que siguin, causa fredat
el veure el vil interés
ab qu' ellas van al darrera,
buscant el modo y manera
de nedar sobre 'ls dinés.
Avants sí, qu' una promesa
quan jurava la paraula
d' estimació, no era faula
lo que deya ab sa fermesa;
mes mantenía sa lley
y no deixava 'l xicot
ni per cap tipo ricot,
ni pel fill del mateix Rey.
¡Pero avuy! Fiaten gayre
de la que ab gracia y salero
t' entusiasma y 't fa 'l florero
ab amor fals y xerrayre.
Si 'l seu amor veus segú,
no 't deix y 't fa 'la llambrusca,
es perque cap més la busca
que tingui més rals que tú
¡Uy, las donas, avuy díal! .
Ja está ben arreglarat
aquell que viu coniat
ab las frasses de sa aymía.

Per xó estimar, greu me sab;
per xó quí per una 's grúa,
per bestia 's mereix.. ¡vatúa!
¡¡ Vinticinch tiros al cap!!

RAMPELLS

Després de la rifa

—¡Res! ¡ni un céntim! De resultas
á mi 'l nas se m' ha allargat.
—¡Plorém D. Sever! ¡Plorém!
A tots dos se 'ns han rifat!

¡Hem de casar lo Rey!
 ¡Bona nova per qu' a d' any!
 Ara fán la tría, y de tot 'l que passa qui 'n sab menos
 cosas es l' interessat.

¡Vet aquí un dels grossos inconvenients de l' encàrrech!
 Qualsevullga xicot surt de casa, fá l' ullet á la primera
 que l' hi agrada... y si va ab bon fi quasi may l' hi donan
 carbassa.

¡Els casadors passen alts!
 Sols que 'n sia treballador y que 's guanyi la vida; tal
 n' es l' aspiració de totas las noyas casadoras.

Es ben sensible que ab tanta xicota vistosa y aixerida
 com tenim á Espanya, la donguin en voler casar á don
 Alfons ab inglesas ó alemanyas

Si 'ns fós permés, li diríam que se 'n vingués aquí Bar-
 celona, y sols dant un voltet per la Rambla ó Passeig de
 Gracia ¡trovaria unas xicotas!

Y tot es quedaria á casa.

La qüestió de casori del rey d' Espanya, diu qu' ha fet
 anar á n' en Maura á Alemanyia.

Els diaris mes ben enterats diuhén que las candidatas
 son duas.

Nosaltros hem de parlar per «boca de ganso» que del cert
 no sabém res.

La inglesa diu qu' es filla del duch de Connaught, germá
 del rey d' Inglaterra.

Es joveneta com portoca, 18 anys, rossa y aixerida; sap
 montar bicicleta y jugar al «tennis»; s' anomena María
 Victoria... pero es protestant.

Aixó es un inconvenient, si no la fan batejar primer.

Aquesta, faria pujar als liberals al govern.

✱

L' altra «candidata» qu' es «patrocinada» p' els conser-
 vadors, se diu María Antonieta de Maklemburgo; es ale-
 manya y prop parenta del emperador y si no s' hi espatlla
 res, sembla que aviat será la novia.

Las senyas son mortals.

¡Pero en Maura, fa unas caygudas!

✱

A Valencia han tret la grossa de Nadal.

Lo ser tan busca rahons com ho ha mostrat en Soriano;
 'l ser tan heretjes que no volen rebre á n' en Nozaleda si
 no es á tiros y malgrat el menjar tant d' arrós... han tin-
 gut l' arrós d' treurer la primera.

Ja 's veu ben clar que:

¡Dios proteje á los malos cuando son más que los buenos!

Ara de l' alegrí, en lloch de fer funció de desagravis á
 la parroquia, l' han donada en fer serenatas al administra-
 dor de Loterías que va vendre el bitllet sortós.

¡Tot es música celestial!

✱

En Caserta, l' infant d' Espanya, viudo, D. Carlos de
 Borbón, tot sovint va y ve del Escorial.

Allá 's confessa y combrega «humildemente» y tot es anar
 á veure la tomka de la dona que li deu fer molta falta, pe
 'l que 's veu.

Corren veus de sí 's farà frare, ó be s' accontentará can-
 tant misa ben aviat.

Aixó son romansos de *La Epoca* diari de la crosta de
 baix.

Se sap de bona tinta... que ja ha rebut tres ó quatre car-
 bassas de altres tantas primpcesas qu' ha anat á empeytar.

Aquets viudos que fan tants escarafalls y ploran tant, ja
 se saó que may pasan l' any en estat honest. Ploran y fan
 l' ullet á la que passa.

¡Els Borbons.. son tan forts!

✱

Fa viu contrast 'l que passa á Madrid y lo qu' es Barcelo-
 na, quan venen festas com las darreras de Nadal qu' han
 passat.

A Madrid, panderos y simbombas enlayre, vi y borra-
 xeras, deu ó dotze barallas ab morts y ferits p' els carrers.

¡Escandol per tot arreu!

A Barcelona sens mancarhi la gresea propia de la diada,
 ni una gavinetada ni rahons.. res, la tranquilitat més
 gran.

Sols ha mogut escándol un de policia en la plassa de Ca-
 talunya; un de policia que deu parlar en castellá.

¡Aquí 's veu la diferencia de castas!

✱

Els carters de Barcelona, han sortit ab la seva.

Al cap de molts anys de demanarho, se 'ls ha fet justicia
 com s' ho mereixen ben bé.

La *Gaceta* de Madrid, porta 'l decret equiparant igual-
 ment qu' els carters de Madrid 'ts de Barcelona, y tenint
 d' ara en avant la inamovilitat en son encàrrech.

S' ha acabat l' injusta práctica qu' els perjudicava tot
 sovint, empleyant recomanats per favor y influencia.

Lo càrrech será fieso; un tribunal format d' ells matei-
 xos, judicará las faltas si n' hi han y la fiesesa del empleyo
 será penyora del bon servey als vehins.

Tot lo comers de la ciutat y fins els vehins que reben
 pocas cartas, están contents de la mellora.

¡L' enhorabona, carters!

Veyám si m' entretindrán cap carta.

✱

La «Unió obrera pera l' educació popular» va fent travalls
 pera instaurar á Barcelona l' Universitat del poble, en las
 que podrá aprende la classe treballadora, coneixements
 generals, que no ensenyeu altres institucions.

Dita Universitat popular, será ensemps escola de aplica-
 ció pera certs y determinats rams del estudi; y segóns las
 veus que corren, produhirá materials d' ensenyansa ab
 gran baratura dels preus, pera el servey d' altres professors
 forans.

L' institució publicarà obras que difundixin la cultura
 al poble, de las que 'n tenen ja feta llista, que no posém
 aquí per la costum nostra de no fer reclam á ningú.

Al primer cop d' ull semblan aixecats y patriótichs 'ls
 propósitos de l' Unió obrera... més, anant al fons, lo de 'l
 negoci dels llibres ho trovém més propi per l' especulació
 particular que no pás al fi destinat.

Potser aquest será un cas nou; mes, s' ha fet tant de
 moda 'l fer negocis ab capa de filantropia!

La gran qüestió es trovar rals.

✱

Els presidents de las societats Económicas y Literarias
 de la ciutat Comptal, demanan en sentida exposició al
 president dels ministres, general Azcárraga, que per
 aixamplar l' instalació y ampliarla ab las antigüetats de

Santa Águeda y altres de donatius particulars que 's farian si hi hagués lloch: concedeixi al Arxiu de la Corona d'Aragó, tot aquell Palau d'els lloch-tinents de Catalunya que 'n comprén tots 'ls restos de 'l Palau dels Comptes-Reys.

Una part l' ocupa ja per misericordia: l' altre lo tenen las monjas de Santa Clara, en estat de conservació que fa angunias de mirar.

Per tot arréu tapiolas y cobertissos tapan las ratllas arquitectónicas del edifici, que si l' Estat 'l condona per Arxiu, restaurarán en sa primitiva trasea.

Aquesta opinió es benvolguda per Barcelona en pés, no sent mes de sentir sinó que l' Azcárraga ni menos sabrá de lo que li parlan, ni que hi hagi l' Arxiu de la Corona de Aragó, ni rés de sa importancia .. ni tal aca ni barraca.

A ne 'l general que las circumstancies han enlayrat més bé que sos coneixements, necessita que l' hi douguin ab cullera.

Lo qu' es ell no 'n sap rés de 'l que passa... ni menos ahont para Barcelona.

*

Per disposicions royals, l' Emperador d' Alemanya es estat nomenat capitá general honorari, del exércit Espanyol.

Igualment es estat coronel honorari, per supost, del regiment de caballeria Dragons de Numancia, que 's troba acantonat á Barcelona.

Aytals disposicions, comensan á instaurar á Espanya costums molt generals al estranger, que 'ls governs d' aqui, semblant en Simon Dormis, encara no habia aplicat.

Las iniciativas de tal nomeuament, han sortit dels Palaus Reyals, lo que vol dir parlat en castellá perque ho entengan, que:

Cuando el rio suena, agua lleva.

Per aqui 's comensa.

¿S' acabarà ab cassori?

*

L' Emperador Guillerme II d' Alemanya, vindrá á Barcelona pe 'l mes de Febrer.

Per correspondrer á la visita y estrenyers las mans, també vindrá 'l rey d' Espanya Alfons XIII, y ben segur tornarem á tenir tiberis y festas pe 'ls carrers.

Tots aquets senyals son mortals.

Els llassos s' estrenyan.

¿Será prelude del casori?

*

Hi habia á la fira, una barraca de fieras y lo domador qu' entrava dins la gábia dels lleons, estava sech, flach y groch, com si 'n patís gana.

Un dels espectadors, al veurer entrar l' amo de las fieras á la gábia, va dir:

Ja se á que hi vá.

A menjars 'ls lleons.

Instantáneas

15,162

LAS cinch xifras del epígraf aquet han simbolisat aquest any la realisació del *somni nacional*.

La *sort* cabuda á uns quants no té cap valor comparada ab la *desgracia* de mils y mils que no han tret res.

¡Quantas benediccions y malediccions s' han tirat á n' aquesta cabalística cantitat numérica de 15162!

A Valencia ha caygut, si; pero ¡quants milers d' espanyols han quedat á la lluna de Valencia!

Tota la atenció nacional ha convergit en aquesta xifra composta de cinch números, sent aixis que no ha sigut lo 15162 sino 'l sis *pelat* lo número afortunat.

Lo número 6, si senyors, es la causa de tantas alegrías y tantas tristesas.

Lo número 6 ha sigut l' esca del pecat, la base de tants castells en l' ayre, la mort de tantas y tantas il·lusions.

O sinó provas al *canto*; aritméticament:

*

**

1 mes 5 mes 1 mes 6 mes 2 suman 15.

1 mes 5 fan 6.

Are multipliquém: 1 per 5 fan 5; 5 per 1 son també 5; 5 per 6=30; 30 per 2=60.

Producte total, donchs, un 6 y un zero que sumats resultan igualment 6.

Dividím are 15162 per 6 y donará un resultat just de 2527, que, sumadas las xifras, fan 16; y multiplicant 1 per 6 trovarem que torna á donar lo número 6 del mateix modo.

Resúm: sumats multiplicats y dividits 'ls números de que 's compón la xifra 15162, sempre apareix el 6.

De manera que ab totes tres operacions resultan 3 sisos que fan 18, y dividint 18 per 3 (que son la cantitat de sisos que surten) torna á donar 6.

*

**

Y veusaquí demostrat com ha sigut lo número 6 lo qu' ha tret la grossa de Nadal y no 'l número 15162.

Per lo tant, qui tinga 'l número 6 de bitllet que no l' estrípi y que 'l posi en un quadro.

No deixa de ser un consol lo tenirlo, encare que no l' hi paguin.

PEPET DEL CARRIL

Correspondencia

No publiquem, per sa molta extensió, «Lo poeta malalt» no aceptém tampoch, per distints motius, «Quina broma» ¿*Quare causa?* «Pebrot» y «Cúralo todo» de R. H.—Així mateix no 'ns acaba de fer lo pes: «Improvisació» «El Bort» y «A una soltera» de M. C.—Anirá «Ho se tot» de M. Noël.—Joseph Faiges: «Acróstichs á n' aquesta hora?» Fins sabent versificar solen surtir detestables; figuris, donchs, que deu esser lo de vesté.—D. Valenti: La *bola* que 'ns envia es tant grossa, que duptém que 'ls nostres llegidors se la empassessin.—Joseph Casabó: «Quedan admesas «Comparansa» «Can soneta» «Cruel Casament» «La negra mort» y «Vora del riu»

Preguem als molts colaboradors que tenen en aquesta Redacció cartas pera contestar, que 'ns dispensin. Desaparecudas ja las causas que 'ns han impedit durant algunas setmanas atendre las remesas de colaboració, prometém contestarlas desde 'l número vinent ab tota regularitat.

Impresos de totes classes

Promptitut y economia

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

La sortida del marit

—Eixa piga m' enamora,
Per vosté estich mitj locat.

—Dispensi; jo no sabia
que vosté estés amagat.

Jo.